

390

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

z dnia 12 lipca 1996 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych.

1. Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1995 r. o zmianie ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 99, poz. 486) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 6 maja 1981 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 12, poz. 58), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50),
- 2) ustawą z dnia 24 lipca 1985 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych i niektórych innych ustaw określających uprawnienia związków zawodowych (Dz. U. Nr 35, poz. 162),
- 3) ustawą z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192),
- 4) ustawą z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198),
- 5) ustawą z dnia 23 czerwca 1995 r. o zmianie ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 99, poz. 486) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 24 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50), który stanowi:
„Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1985 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących podatku od nieruchomości oraz podatku drogowego, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.”;
- 2) art. 7 ustawy z dnia 24 lipca 1985 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych i niektórych in-

nych ustaw określających uprawnienia związków zawodowych (Dz. U. Nr 35, poz. 162), który stanowi:

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 3) art. 81 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192), który stanowi:

„Art. 81. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.”;

- 4) art. 47 ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198), który stanowi:

„Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.”;

- 5) art. 2—4 i 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1995 r. o zmianie ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 99, poz. 486), które stanowią:

„Art. 2. 1. Polskiemu Związkowi Działkowców przysługuje roszczenie o ustanowienie użytkownika wieczystego gruntów wchodzących w skład pracowniczych ogrodów działkowych, jeżeli w dniu 5 grudnia 1990 r. i w dniu wejścia w życie ustawy był użytkownikiem tych gruntów, a ogrody spełniały warunki, o których mowa w art. 10 lub art. 33 ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych.

2. Zawarcie umowy o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste następuje bez przetargu.

3. Polski Związek Działkowców, z zastrzeżeniem ust. 4, jest zwolniony z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów.

4. W razie zbycia prawa użytkowania wieczystego gruntów przed upływem 10 lat od jego ustanowienia, Polski Związek Działkowców uiszcza pierwszą opłatę roczną w wysokości określonej w dniu zbycia, według przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601). Obowiązek uiszczenia opłaty nie dotyczy nieodpłatnego przekazania przez Polski Związek Działkowców prawa użytkowania wieczystego gruntów na rzecz gminy, na obszarze której położone są te grunty, lub na rzecz Skarbu Państwa.
5. W przypadku zbycia przez Polski Związek Działkowców prawa użytkowania wieczystego gruntów, gminie, na obszarze której położone są te grunty, przysługuje prawo pierwokupu. Gmina wykonuje prawo pierwokupu za cenę w wysokości 1% ceny ustalonej między stronami w umowie sprzedaży.
6. Polskiemu Związkowi Działkowców przysługuje, na zasadach określonych w art. 21 i art. 22 ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych, odszkodowanie za grunty będące w jego użytkowaniu wieczystym, wywłaszczone na cele publiczne.

7. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, wygasają, jeżeli Polski Związek Działkowców nie złoży stosownego wniosku w tej sprawie do dnia 31 grudnia 1996 r.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629 oraz z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601) w art. 4 w ust. 6 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

«Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod pracownicze ogrody działkowe mogą być oddawane nieodpłatnie w użytkowanie wieczyste organizacjom zrzeszającym działkowców.»

Art. 4. Państwowe i komunalne osoby prawne mogą zbywać nieodpłatnie przysługujące im prawo użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład pracowniczych ogrodów działkowych na rzecz Polskiego Związku Działkowców. W stosunku do tych gruntów stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.”

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”

Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej:

R. Jagieliński

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 lipca 1996 r. (poz. 390)

USTAWA

z dnia 6 maja 1981 r.

o pracowniczych ogrodach działkowych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady zakładania i prowadzenia pracowniczych ogrodów działkowych oraz zasady zrzeszania się użytkowników działek w Polskim Związku Działkowców.

Art. 2. 1. Pracownicze ogrody działkowe zapewniają ludziom pracy i ich rodzinom aktywny wypoczynek, możliwość prowadzenia przede wszystkim na własne potrzeby upraw ogrodniczych, stanowią składnik terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych.

2. Pracownicze ogrody działkowe są urządzeniami użyteczności publicznej.

Art. 3. Pracownicze ogrody działkowe podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów, a także w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Art. 4. Pracownicze ogrody działkowe zakłada i prowadzi, na zasadzie wyłączności, Polski Związek Działkowców.

Rozdział 2

Pracownicze ogrody działkowe

Art. 5. (skreślony)¹⁾

¹⁾ Przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1995 r. o zmianie ustawy o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 99, poz. 486), która weszła w życie z dniem 9 września 1995 r.

Art. 6. 1. Pracowniczym ogrodem działkowym jest obszar gruntu rolnego podzielony na działki przeznaczone pod uprawy ogrodowe i oddane w użytkowanie osób fizycznych, wyposażony w urządzenia niezbędne do prowadzenia upraw ogrodowych oraz służący zarazem do wypoczynku użytkowników działek i innych osób.

2. Pracowniczy ogród działkowy podlega rejestracji w Polskim Związku Działkowców.

Art. 7. 1. Obowiązek zapewnienia gruntów na potrzeby pracowniczych ogrodów działkowych ciąży na organach gminy²⁾. Organy te, w razie potrzeby, nabywają grunty w drodze wykupu.

2. Grunty przeznaczone pod pracownicze ogrody działkowe powinny być zrekultywowane i zmeliorowane przez organy gminy³⁾, na zasadach przewidzianych w przepisach odrębnych.

3. Nie mogą być przeznaczane pod pracownicze ogrody działkowe grunty nieprzydatne do produkcji żywności z powodu ich toksyczności.

Art. 8.⁴⁾ 1. Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa lub własność gminy, przeznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod pracownicze ogrody działkowe, przekazuje się nieodpłatnie w użytkowanie Polskiemu Związkowi Działkowców. Przekazania dokonują odpowiednio kierownicy urzędów rejonowych lub zarządy gmin.

2. Grunty, o których mowa w ust. 1, mogą być oddawane nieodpłatnie Polskiemu Związkowi Działkowców w użytkowanie wieczyste na zasadach określonych w przepisach o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

Art. 9. 1. Organy gminy⁵⁾ obowiązane są do doprowadzenia do pracowniczych ogrodów działkowych dróg dojazdowych, energii elektrycznej, zaopatrzenia w wodę oraz zapewniania, w ramach komunikacji publicznej, potrzeb ogrodów działkowych.

2. Utrzymanie porządku i czystości na terenach przylegających do pracowniczych ogrodów działkowych należy do organów gminy⁶⁾, chyba że obowiązek ten na mocy przepisów szczególnych ciąży na jednost-

kach organizacyjnych i osobach fizycznych innych niż ogrody działkowe.

Art. 10. Pracownicze ogrody działkowe zakłada się na czas nieokreślony, jako obiekty stałe.

Art. 11. 1. Na gruntach, które w planie zagospodarowania przestrzennego mają inne przeznaczenie, mogą być zakładane czasowo pracownicze ogrody działkowe. Czasowe ogrody zakłada się na okres nie krótszy niż 5 lat. Urządzenia na terenie takich ogrodów powinny mieć charakter czasowy.

2. Decyzja o likwidacji czasowego ogrodu działkowego powinna być wydana co najmniej na rok przed terminem, na który udzielona została lokalizacja. Likwidacja czasowego ogrodu następuje bez odszkodowania.

3. W braku decyzji, o której mowa w ust. 2, czasowy pracowniczy ogród działkowy staje się ogrodem stałym.

Art. 12. 1. Podział gruntu na działki oraz budowa podstawowych urządzeń na terenie pracowniczego ogrodu działkowego należy do Polskiego Związku Działkowców.

2. W zależności od rodzaju i położenia gruntów oraz warunków geodezyjnych powierzchnię działek ustala się w granicach od 300 do 500 m²; w czasowych ogrodach Polski Związek Działkowców, za zgodą *terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego*,⁷⁾ może ustalić większą powierzchnię wszystkich lub niektórych działek w danym ogrodzie, nie przekraczającą jednak 1500 m².

3. Podstawowymi urządzeniami pracowniczego ogrodu działkowego są: ogrodzenia, drogi, urządzenia nawadniające, sieć elektryczna, sanitariaty oraz pomieszczenia administracyjne, socjalne i gospodarcze, przeznaczone do zaspokajania wspólnych potrzeb użytkowników działek.

Art. 12^{1, 8)} 1. Polski Związek Działkowców ustanawia na rzecz osób fizycznych prawo użytkowania działek, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2.

²⁾ Zgodnie z art. 1 pkt 17 lit. a) ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198), która weszła w życie z dniem 27 maja 1990 r. — zadanie własne gminy.

³⁾ Zgodnie z art. 1 pkt 17 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 2 — zadanie własne gminy.

⁴⁾ W brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁾ Zgodnie z art. 1 pkt 17 lit. d) ustawy wymienionej w przypisie 2 — zadanie własne gminy.

⁶⁾ Zgodnie z art. 1 pkt 17 lit. e) ustawy wymienionej w przypisie 2 — zadanie własne gminy.

⁷⁾ Obecnie kompetencja ta należy do organu gminy stosownie do art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191), który stanowi, że ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o terenowym organie administracji państwowej stopnia podstawowego rozumie się przez to odpowiednie organy gminy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej, lub kierownika urzędu rejonowego stosownie do art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123), na podstawie którego kierownicy urzędów rejonowych przejęli zadania i kompetencje terenowych organów administracji państwowej o właściwości szczególnej i ogólnej stopnia podstawowego, wykonywane z mocy ustaw szczególnych przez rejonowe organy administracji państwowej, jeżeli nie zostały one przekazane w odrębnych ustawach organom samorządu terytorialnego lub innym organom.

⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 1.

2. Na wniosek osób wymienionych w ust. 1 prawo użytkownika ustanawia się w drodze umowy cywilno-prawnej zawartej w formie aktu notarialnego, jeżeli grunty wchodzące w skład pracowniczego ogrodu działkowego znajdują się w użytkowaniu wieczystym Polskiego Związku Działkowców. Ustanowione w tej formie prawo użytkownika podlega ujawnieniu w księdze wieczyste.

Art. 13. 1. Urządzenia pracowniczego ogrodu działkowego przeznaczone do wspólnego korzystania przez użytkowników działek są własnością Polskiego Związku Działkowców.

2. Nasadzenia, urządzenia i obiekty znajdujące się na działce, wykonane lub nabyte ze środków finansowych użytkownika działki, stanowią jego własność.

3. Użytkownicy działek ponoszą koszty z tytułu założenia i utrzymania urządzeń znajdujących się na terenie poszczególnych działek.

Art. 14. 1.⁹⁾ Polski Związek Działkowców z tytułu prowadzenia działalności statutowej, a jego członkowie z tytułu użytkowania działki zwolnieni są od podatków i opłat administracyjnych.

2.¹⁰⁾ Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, nie obejmuje:

- 1) budynków przekraczających normy powierzchni ustalone dla tych budynków w statucie Polskiego Związku Działkowców lub w wydanym na jego podstawie regulaminie pracowniczych ogrodów działkowych,
- 2) budynków lub ich części, zajętych na wykonywanie działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej w rozumieniu przepisów o podatku obrotowym.¹¹⁾

Art. 15. 1. Tworzy się Fundusz Rozwoju Pracowniczych Ogrodów Działkowych.

2. Dochodami Funduszu są:

- 1) wpłaty z tworzonych na podstawie odrębnych przepisów *Centralnych Funduszy Inwestycji Socjalnych*¹²⁾,

⁹⁾ Według numeracji ustalonej przez art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1985 r.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 19 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 9.

¹¹⁾ Podatek obrotowy został zniesiony na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50), która weszła w życie z dniem 5 lipca 1993 r.

¹²⁾ Centralne Fundusze Inwestycji Socjalnych zostały zniesione w związku z art. 96 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1985 r.

2) wpłaty z odszkodowań, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2,

3)¹³⁾ wpłaty uspołecznionych zakładów pracy z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

4) dotacje z budżetu,

5) dotacje związków zawodowych,

6) wpłaty użytkowników działek, określone w statucie Związku,

7) wpłaty organizacji społecznych ze środków przeznaczonych na ten cel w ich planach finansowych,

8) wpłaty, o których mowa w art. 23,

9) darowizny, zapisy i dobrowolne wpłaty osób fizycznych,

10) inne środki przewidziane w przepisach odrębnych.

Art. 16. 1. Środki Funduszu Rozwoju Pracowniczych Ogrodów Działkowych przeznacza się na:

- 1) zakładanie i wyposażenie pracowniczych ogrodów działkowych,
- 2) remonty urządzeń pracowniczych ogrodów działkowych.

2. Dysponentem Funduszu jest Polski Związek Działkowców.

3. Szczegółowe cele, warunki wykorzystywania oraz sposób dysponowania tym Funduszem określają właściwe statutowe organy Polskiego Związku Działkowców.

Art. 17. 1. Uspołecznione zakłady pracy uczestniczą w zagospodarowywaniu nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych, w których użytkownikami działek są ich pracownicy.

2.¹⁴⁾ Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w porozumieniu z Ministrem Finansów i po zasięgnięciu opinii związków zawodowych, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje świadczeń, jakie uspołecznione zakłady pracy ponoszą w myśl ust. 1 na rzecz pracowniczych ogrodów działkowych.

3.¹⁵⁾ W trybie przewidzianym w ust. 2 Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w porozumieniu z Ministrem Finansów, może określić wpłaty uspołecznionych zakła-

¹³⁾ W brzmieniu wynikającym z art. 20 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335), która weszła w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1994 r.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 48 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192), która weszła w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

¹⁵⁾ W brzmieniu wynikającym ze zmiany wprowadzonej przez art. 48 ustawy wymienionej w przypisie 14.

dów pracy na Fundusz Rozwoju Pracowniczych Ogrodów Działkowych z innych środków niż przewidziane w art. 15 ust. 2 pkt 3.

Art. 18. 1. Uspołecznione zakłady pracy, w porozumieniu z działającymi w nich organizacjami związków zawodowych, mogą obejmować patronatem pracownicze ogrody działkowe, w których działki użytkują pracownicy tych zakładów.

2. Umowy patronackie zawierane z zarządami oddziałów terenowych Polskiego Związku Działkowców bądź zarządami ogrodów działkowych określają zakres i warunki współdziałania zakładów pracy i organizacji związków zawodowych z zarządami oddziałów terenowych bądź zarządami ogrodów działkowych, w tym zakres i formy pomocy na rzecz pracowniczych ogrodów działkowych ze strony zakładu pracy; umowy patronackie mogą zapewniać pierwszeństwo przydziału działek pracownikom tych zakładów.

Art. 19. Użytkownicy działek mogą korzystać z pomocy kredytowej na zagospodarowanie działki. Zasady udzielania pożyczek na te cele określają odrębne przepisy.

Art. 20. 1. Likwidacja w całości lub części pracowniczego ogrodu działkowego może nastąpić w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi potrzebami gospodarczymi lub społecznymi, za zgodą Polskiego Związku Działkowców.

2. Zmiana przeznaczenia terenu pracowniczego ogrodu działkowego może nastąpić z zachowaniem przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów, a także przepisów o ochronie i kształtowaniu środowiska.

3. Likwidacja pracowniczego ogrodu działkowego może mieć miejsce w okresie od zakończenia do rozpoczęcia wegetacji roślin; likwidacja ogrodu w innym terminie może mieć miejsce jedynie w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Art. 21. 1. W razie likwidacji pracowniczego ogrodu działkowego *terenowy organ administracji państwowej*⁷⁾ przydzieli teren zastępczy, nie mniejszy od dotychczasowego, w takim terminie, aby można było założyć nowy ogród przed zaprzestaniem działalności ogrodu likwidowanego.

2. Założenie nowego ogrodu i odtworzenie urządzeń spoczywa na jednostce organizacyjnej, w której interesie zlikwidowano ogród.

Art. 22. 1. Jednostka organizacyjna, w której interesie pracowniczy ogród działkowy został zlikwidowany, obowiązana jest wyrównać wynikłe z tego tytułu szkody i straty i wypłacić odszkodowanie:

1) użytkownikom działek — za składniki majątkowe znajdujące się na działkach,

2) Polskiemu Związkowi Działkowców — za składniki majątkowe stanowiące własność Związku.

2. W razie likwidacji pracowniczego ogrodu działkowego w okresie wegetacji roślin — odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje także utracone plony.

Art. 23. 1. Jednostka organizacyjna, w której interesie pracowniczy ogród działkowy został zlikwidowany, nie użytkująca przekazanego jej gruntu zgodnie z przeznaczeniem, jest obowiązana do uiszczania na rzecz Funduszu Rozwoju Pracowniczych Ogrodów Działkowych kwoty odpowiadającej stałej opłacie rocznej z tytułu użytkowania gruntu, podwyższonej o 200%; *obowiązek ten jest niezależny od obowiązku wynikającego z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów (Dz. U. Nr 27, poz. 249 i z 1974 r. Nr 38, poz. 230)*¹⁶⁾.

2. Ocena i kontrola użytkowania gruntów zgodnie z przeznaczeniem, o którym mowa w ust. 1, dokonywana jest w trybie przewidzianym w przepisach o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów.

Rozdział 3

Polski Związek Działkowców

Art. 24. 1. Polski Związek Działkowców, zwany dalej Związkiem, jest samodzielną i samorządną organizacją społeczną, zrzeszającą osoby będące użytkownikami działek w pracowniczych ogrodach działkowych.

2. Związek posiada osobowość prawną.

3. Związek może być członkiem organizacji krajowych i międzynarodowych o pokrewnych celach i zadaniach.

Art. 25. 1. Członkostwo Związku nabywa się jednocześnie z przydzieleniem działki w pracowniczym ogrodzie działkowym.

2. Działka w pracowniczym ogrodzie działkowym może być przydzielona osobie pozostającej w stosunku pracy, a także osobie prowadzącej zakład rzemieślniczy lub usługowy, osobie wykonującej pracę nakładczą oraz osobie pobierającej emeryturę lub rentę albo korzystającej z pomocy społecznej.

3. Przy przydziale działek uwzględnia się przede wszystkim osoby zatrudnione przy pracach uciążli-

¹⁶⁾ Ustawa z dnia 26 października 1971 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji gruntów (Dz. U. Nr 27, poz. 249 i z 1974 r. Nr 38, poz. 230) została z dniem 1 lipca 1982 r. uchylona przez art. 51 pkt 6 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79), uchylonej przez art. 36 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78), która weszła w życie z dniem 25 marca 1995 r.

wych lub w warunkach szkodliwych dla zdrowia oraz sytuację materialną i rodzinną osoby ubiegającej się o przydzielenie działki.

3a.¹⁷⁾ Przydział działek następuje w porozumieniu z właściwym organem związków zawodowych.

4. W razie wygaśnięcia prawa użytkowania działki na skutek śmierci członka, przy przydziale użytkowanej przez niego działki pierwszeństwo mają jego osoby bliskie użytkujące z nim wspólnie działkę, o ile spełniają warunki określone w ust. 2; w wypadku ubiegania się o przydział działki więcej niż jednej osoby — wybór należy do Związku.

Art. 26. 1. Podstawowym zadaniem Polskiego Związku Działkowców jest działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju pracowniczych ogrodów działkowych, a w szczególności: zakładanie i prowadzenie pracowniczych ogrodów działkowych, dbanie o prawidłowe ich zagospodarowanie i o stały wzrost produkcji płodów ogrodnich, utrzymywanie urządzeń we właściwym stanie, organizowanie i udzielanie pomocy i poradnictwa w zagospodarowywaniu działek i prowadzeniu upraw ogrodnich ze szczególnym uwzględnieniem nawożenia i ochrony roślin oraz prowadzenie wśród członków działalności społeczno-wychowawczej.

2. Związek może prowadzić działalność gospodarczą mającą na celu realizację jego zadań w zakresie i na zasadach określonych w statucie.

3. Związek współdziała z właściwymi organami administracji państwowej i zainteresowanymi zakładami pracy oraz związkami zawodowymi i organizacjami społecznymi.

Art. 27. 1. Ogniwami organizacyjnymi Związku są:

- 1) pracowniczy ogród działkowy,
- 2) oddział terenowy (wojewódzki, okręgowy).

2. Organami samorządu Związku są:

- 1) w pracowniczych ogrodach działkowych — walne zebranie, zarząd, komisja rewizyjna i komisja rozjemcza,
- 2) w oddziałach terenowych — zjazd delegatów, zarząd, komisja rewizyjna i komisja rozjemcza,
- 3) w Polskim Związku — Krajowy Zjazd Delegatów, Krajowa Rada, Krajowa Komisja Rewizyjna i Krajowa Komisja Rozjemcza.

Art. 28. 1. Przyjmowanie w poczet członków Związku i przydzielanie działek należy do uprawnień zarządu pracowniczego ogrodu działkowego, a w ogrodach no-

wo zakładanych — do zarządu oddziału terenowego. Pozbawienie członkostwa i prawa użytkowania działki należy do zarządu pracowniczego ogrodu działkowego.

2. Uchwały organów wymienionych w ust. 1 w sprawie członkostwa Związku nie podlegają orzecnictwu sądów.

Art. 29. Na zasadach określonych w statucie Związek może zrzeszać użytkowników ogrodów przydomowych i ogrodników amatorów w celu udzielania im pomocy w produkcji ogrodniczej.

Art. 30. 1. Polski Związek Działkowców działa zgodnie z przepisami ustawy i innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz statutem.

2. Statut Polskiego Związku Działkowców powinien określać w szczególności:

- 1) cele i zadania Związku oraz środki ich realizacji,
- 2) strukturę organizacyjną Związku,
- 3) organy Związku, ich kompetencje, okres kadencji oraz tryb ich wyboru i odwoływania, a także warunki podejmowania i ważności uchwał tych organów,
- 4) zasady i tryb przydzielania działek oraz pozbawiania lub wygaśnięcia prawa ich użytkowania, a także tryb odwoławczy w tych sprawach,
- 5) prawa i obowiązki członków oraz zasady i tryb ustanawiania wpisowego i wpłat na Fundusz Rozwoju Pracowniczych Ogrodów Działkowych oraz składek członkowskich,
- 6) sposób reprezentowania Związku na zewnątrz,
- 7) sposób zaciągania przez organy Związku zobowiązań majątkowych,
- 8) sposób zmiany statutu.

3. Statut uchwała Krajowy Zjazd Delegatów Związku; uchwalony statut podlega zarejestrowaniu przez *Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska*.¹⁸⁾

Art. 31. 1. Polski Związek Działkowców prowadzi rejestry: pracowniczych ogrodów działkowych, użytkowników działek w pracowniczych ogrodach działkowych, członków organów samorządu oddziałów tere-

¹⁸⁾ Obecnie: Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej — stosownie do załącznika nr 6 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1987 r. w sprawie określenia kompetencji niektórych naczelnych i centralnych organów administracji państwowej, zastrzeżonych w szczególnych przepisach ustawowych dla organów zniesionych oraz o zmienionym zakresie działania (Dz. U. Nr 42, poz. 250), które weszło w życie z dniem 31 grudnia 1987 r., oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1989 r. o utworzeniu urzędu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Dz. U. Nr 73, poz. 434), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 4 ustawy z dnia 24 lipca 1985 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych i niektórych innych ustaw określających uprawnienia związków zawodowych (Dz. U. Nr 35, poz. 162), która weszła w życie z dniem 10 sierpnia 1985 r.

nowych Związku i pracowniczych ogrodów działkowych.

2. Rejestry prowadzą:

- 1) zarządy oddziałów terenowych — rejestr użytkowników działek w pracowniczych ogrodach działkowych oraz rejestr członków organów samorządu pracowniczych ogrodów działkowych; do prowadzenia rejestru użytkowników działek zarząd oddziału terenowego może upoważnić zarząd ogrodu,
- 2) Krajowa Rada — rejestr pracowniczych ogrodów działkowych i rejestr członków organów samorządu oddziałów terenowych.

3. Rejestr pracowniczych ogrodów działkowych powinien zawierać w szczególności: nazwę, położenie i obszar pracowniczego ogrodu działkowego, liczbę działek oraz określać charakter ogrodu (stały, czasowy).

4. Właściwy statutowo organ Związku określi szczegółowo zasady prowadzenia rejestrów.

Rozdział 4

Przepisy wprowadzające, przejściowe i końcowe.

Art. 32. 1. Miejskie i przyzakładowe pracownicze ogrody działkowe istniejące w dniu wejścia w życie ustawy stają się pracowniczymi ogrodami działkowymi w jej rozumieniu.

2. Polski Związek Działkowców przejmuje nieodpłatnie majątek, należności i zobowiązania działających dotychczas jednostek organizacyjnych pracowniczych ogrodów działkowych.

3. Urządzenia służące do wspólnego użytku użytkowników działek stają się własnością Związku.

4. Inwestycje na potrzeby pracowniczych ogrodów działkowych, rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy, będą kontynuowane do ich zakończenia przez dotychczasowych inwestorów.

Art. 33. Pracownicze ogrody działkowe istniejące ponad 10 lat, a nie mające ustalonej lokalizacji, uznaje się za ogrody stałe w rozumieniu ustawy.

Art. 34. 1. Użytkownicy działek w pracowniczych ogrodach działkowych istniejących w dniu wejścia w życie ustawy stają się członkami Polskiego Związku Działkowców.

2. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy organy samorządu działkowców (zarządy pracowniczych ogrodów działkowych, zarządy wojewódzkie pracowniczych ogrodów działkowych, Krajowa Rada Pracowniczych Ogrodów Działkowych) działają do czasu podjęcia działalności przez organy samorządu Polskiego Związku Działkowców, wybrane na podstawie niniejszej ustawy oraz statutu.

3. Krajowa Rada Pracowniczych Ogrodów Działkowych zwoła w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Krajowy Zjazd Delegatów, który uchwali statut Polskiego Związku Działkowców i dokona wyboru jego organów.

Art. 35. Traci moc ustawa z dnia 9 marca 1949 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 18, poz. 117).

Art. 36. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.¹⁹⁾

¹⁹⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 12 maja 1981 r.